

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ**

**Знайомство з курсом Економіка і маркетинг племінної продукції
Вибіркова компонента освітньо-професійної
програми «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»
Спеціальність 204 I освітній рівень**

Викладач: доктор с.-г. наук, професор
Хохлов Анатолій Михайлович
Кандидат с.-г. наук, асистент
Федяєва Анна Сергіївна

Кафедра генетики, розведення
та селекційних технологій

Телефон – 0576357389

Електронна пошта:
genetis.hdzva@gmail.com

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які є складовою бізнес – планів, щодо організації вирощування племінних тварин, їх оцінки, організації реклами, менеджменту і маркетингу, підготовки сільськогосподарських тварин, хутрових звірів і птиці до реалізації. Вчить розбиратися у нормативних документах зі сфери «Племенні ресурси України та їх раціональне використання».

Дисципліна висвітлює породний склад та продуктивні якості різних видів сільськогосподарських тварин і птиці. Розглядує маркетинг та порядок закупівлі та продажу сільськогосподарських тварин, хутрових звірів та птиці. Експорт та імпорт сільськогосподарських тварин, порядок оформлення та транспортування тварин на експорт.

Метою курсу «Економіка і маркетинг племінної продукції» є формування у студентів компетентностей розуміти роботу системи племінних заводів і племрепродукторів різних форм власності, уміння складання бізнес – планів щодо заготівлі, транспортування та реалізації племінних тварин і птиці.

Курс «Економіка і маркетинг племінної продукції» пов'язаний з природничо -науковими дисциплінами, як «Розведення і селекція с.-г. тварин», «Годування с. -г. тварин», та точними дисциплінами як «Генетика», «Імунна генетика», «Біологія». Вивчення дисциплін біологічного і соціально-економічного циклу підготовки дозволяє опонувати ефективне використання і збереження генофонду вітчизняних і світових порід худоби і птиці в Україні.

Попередні умови для вивчення курсу: засвоєння курсу: «Генетика селекція і ембріональна технологія», «Розведення і селекція с.-г. тварин».

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМИ

**Компетентності та програмні результати навчання, які формуються
при вивченні даної дисципліни**

**(Кодування згідно чинної освітньо – професійної програми, в дужках
вказана забезпечувана компетенція відповідного стандарту вищої освіти)**

Компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗКС3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях).

ФК 16.1 Здатність застосувати поглиблені знання з генетичних основ селекції і генетики популяцій, з інформаційно–обчислюваних систем в селекції, селекційних програм у тваринництві, сучасних методів оцінки генотипу, а також економіці та маркетингу племпродукції у тваринництві

ПРН 20.1 Застосувати поглиблені знання з генетичних основ селекції і генетики популяцій, використовувати інформаційно–обчислювані системи в селекції, розробляти селекційні програми у тваринництві, застосовувати сучасні методи оцінки генотипу, здійснювати маркетинг племпродукції у тваринництві

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межах компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» (вказана форма контролю програмних результатів навчання).

Здатність розуміти систему племінних господарств різної форми власності для забезпечення товарних господарств по виробництву високоякісної продукції (молоко, м'ясо, вовна, шкури, яйце та інше) та приймати участь в організації вирощування племінного молодняка, та його реалізації / (ЗК1, ФК16.1, ПРН20.1)

Здатність аналізувати ціни на племінну продукцію, забезпечити маркетинг та порядок закупівлі та продажу племінних сільськогосподарських тварин, хутрових звірів та птиці для сучасних фермерських і спеціалізованих господарств різної форми власності (ЗК1, ФК16.1, ПРН20.1) /

Здатність користуватися первинною зоотехнічною і племінною документацією при оцінці генотипу і фенотипу тварин, а також основними положеннями інструкції про ветеринарно – санітарні заходи при реалізації і імпорту в Україну тварин та птиці (ЗК1, ФК16.1, ПРН20.1)

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів.

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин, в тому числі 18 години лекційних, 18 годин лабораторно-практичних та 54 годин самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: індивідуальні завдання з аналізу нормативної бази; індивідуальні практичні завдання із методичних вказівок і завдань для лабораторних занять студентів за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва та курсова робота «Економіка і маркетинг племінної продукції».

Формою підсумкової атестації є курсова робота (проект) і екзамен.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка і маркетинг племінної продукції

Освітньо-кваліфікаційний рівень – Бакалавр;

Дисципліна за навчальним планом – вибіркова;

Курс – 4.

Види занять та форми контролю		Обсяг дисципліни за навчальним планом		У т.ч. по семестрам		
				Денне навчання VIII	Заочне навчання	
					2,6 р.	4,9 р.
Всього годин по плану		2,0	90	90	60	60
у т.ч. аудиторних		1,2	36	36	36	36
Самостійних		0,8	54	54	24	24
із аудиторних: лекцій		0,6	18	18	18	18
Лабораторних		0,6	18	18	18	18
Модуль (заліковий кредит)	1	1,0	30	30	30	30
	2	1,0	30	30	30	30
Курсова робота			*	*	*	*
Екзамен підсумковий			*	*	*	*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ**

Назва модулів дисципліни та їх зміст	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>1.Племінні ресурси України та їх використання</p> <p>Компетентности дисципліни:</p> <p>здатність застосування законодавчих та нормативно-правових основ племінної справи у тваринництві, теорії та прогресивних методів племінної роботи щодо удосконалення існуючих та створення нових високопродуктивних гібридів, ліній, типів та порід с.-г. тварин</p>	<p>ЗК1, ФК16.1, ПРН 20.1</p>
<p>2.Ветеринарні заходи щодо профілактики захворювань при племпродажу тварин</p> <p>Компетентности дисципліни:</p> <p>Застосовувати поглиблені знання з сучасних програм селекції</p>	<p>ЗК1, ФК16.1, ПРН 20.1</p>
<p align="center">Підсумковий контроль (тестовий) екзамен</p> <p align="center">Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі</p>	

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Тема та план лекції	Кількість годин
Модуль 1		
1	<p>Племінні ресурси України та їх використання Породи великої рогатої худоби та їх раціональне розміщення в Україні. Породний склад та продуктивні якості свиней. Якісне перетворення вівчарства та козлярства. Методи удосконалення порід коней. Роль іподромів в оцінці, випробуванні та підвищенні генетичного потенціалу порід. Використання генетичного потенціалу птиці.</p>	1
2	<p>Деякі особливості ведення галузі тваринництва в умовах нової аграрної політики в Україні Законодавчі акти про розвиток племінного тваринництва в Україні. Особливості ведення племінної роботи гібридними центрами, станціями зі штучного осіменіння с.- г.тварин, центрами з ембріопересадок при наявності в країні різних форм власності в тваринництві. Використання ЕОМ для перетворення генофонду порід та створення єдиної інформаційно – обчислювальної системи з моніторингу в племінному та товарному тваринництві</p>	1
3	<p>Вирощування великої рогатої худоби на плем'я та та підготовка її до продажу Спрямоване вирощування молодняка. Термін використання тварин. Особливості вирощування племінних телиць. Вирощування племінних бичків. Особливості вирощування племінного молодняка м'ясних порід.</p>	1
4	<p>Вирощування свиней, овець та коней на</p>	1

	<p>плем'я та та підготовка її до продажу</p> <p>Особливості вирощування племінного молодняка свиней.</p> <p>Особливості вирощування овець на плем'я.</p> <p>Особливості вирощування племінних коней.</p> <p>Підготовка тварин до продажу.</p>	
5	<p>Маркетинг та порядок закупівлі та продажу тварин, хутрових звірів та птиці</p> <p>Планування заготівлі та реалізації племінних тварин.</p> <p>Заготівля племінних тварин та птиці.</p> <p>Завезення та вивезення тварин.</p> <p>Продаж племінних тварин, хутрових звірів та птиці.</p>	1
6	<p>Ціна на племінну та місцеву покращену велику рогату худобу, племінних овець, кіз, свиней, коней, хутрових звірів та птицю</p> <p>Ціна на велику рогату худобу.</p> <p>Ціна на племінних овець та кіз.</p> <p>Ціна на племінних свиней.</p> <p>Ціна на племінних коней.</p> <p>Ціна на яйця племінної птиці, племінний молодняк та дорослу племінну птицю.</p> <p>Ціна на племінних кролів.</p> <p>Ціна на племінних тварин кліткового розведення.</p> <p>Ціна на м'ясних коней, що постачаються на експорт.</p>	1
Модуль 2		
7	<p>Ветеринарна служба, її права та обов'язки при менеджменті та маркетингу племінних тварин</p> <p>Положення про лікаря ветеринарної медицини обласного, республіканського племтвариноб'єднання щодо заготівлі племінних тварин.</p> <p>основні ветеринарні заходи при заготівлі, продажу тварин.</p> <p>Ветеринарні заходи щодо утримання тварин на базах племтвариноб'єднань.</p>	1

8	<p>Ветеринарні заходи щодо профілактики захворювань при племпродажу тварин</p> <p>Перевірка епізоотичного стану господарств – постачальників та правильність оформлення ветеринарної документації.</p> <p>Порядок встановлення та зняття карантину.</p> <p>Порядок та термін оформлення претензій щодо завезення хворих та некондиційних тварин.</p> <p>Попередження завезення заразних хвороб з іноземних держав.</p> <p>Ветеринарно – санітарний нагляд за перевезенням (перегоном) тварин.</p>	1
9	<p>Транспортування сільськогосподарських тварин, птиці та хутрових звірів для племінних та виробничих цілей.</p> <p>Транспортування залізничним транспортом.</p> <p>Планування перевезень тварин та птиці та взаємовідношення вантажоотримувача та вантажовідправника з залізницею.</p> <p>Транспортування автомобільним транспортом.</p> <p>Транспортування повітряним транспортом.</p> <p>Перегін сільськогосподарських тварин.</p>	1
10	<p>Утримання тварин на базах племтвариноб'єднань.</p> <p>Вимоги при будівництві бази для тимчасового утримання тварин до їхньої реалізації або відвантаження.</p> <p>Форми оперативного обліку тварин, що надходять до баз племтвариноб'єднань.</p>	1
11	<p>Експорт та імпорт сільськогосподарських тварин</p> <p>Порядок постачання та транспортування тварин на експорт.</p> <p>Правила відбору та ветеринарної обробки тварин та птиці, що відправляються на експорт.</p> <p>Імпорт племінних тварин, хутрових звірів, племінних яєць та птиці.</p>	1
12	<p>Основні положення інструкції про ветеринарно – санітарні заходи при імпорті в Україну тварин та птиці</p>	1

	<p>Загальні положення. Ветеринарно –санітарні вимоги при імпорті тварин та птиці. Племінні тварини. Птахи, зоопаркові та хутрові тварини, риби та яєць. Ветеринарно – санітарні вимоги при знаходженні заразних хвороб тварин, що імпортуються. Ветеринарно – санітарні вимоги при транспортуванні тварин, що надходять на територію України.</p>	
13	<p>Розрахунки щодо тварин, які надходять на експорт та на імпорт Розрахунки щодо експортних операцій. Розрахунки щодо імпортних операцій.</p>	1
14	<p><i>Штати та оплата праці робітників племтвариноб'єднань</i> <i>Штати та посадові оклади працівників обласних та республіканських племоб'єднань. Розміри та форми преміювання працівників племтвариноб'єднань. Положення про преміювання працівників за високоякісну підготовку та своєчасне відвантаження продукції на експорт. Про фонд племтвариноб'єднань для покращення культурно – побутових умов працівників та удосконалення виробничої бази.</i></p>	1
15	<p><i>Фінансування та кредитування племтвариноб'єднань</i> <i>Власні обігові заходи. Кредитування племтвариноб'єднань бичками.</i></p>	1
16	<p><i>Складання бізнес – планів щодо заготівлі, вивезення та реалізації сільськогосподарських тварин, хутрових звірів та птиці.</i></p>	1
17	<p><i>Бухгалтерський облік та розрахунки</i> <i>Розрахунки з поставниками та покупцями. Облік утримань обігу щодо заготівлі та</i></p>	1

	<i>реалізації тварин. Витрати, пов'язані з перетриманням тварин. Облік руху тварин та інших матеріальних цінностей.</i>	
18	<i>Створення нових синтетичних порід та збереження генофонду вітчизняних та світових порід худоби в Україні</i> <i>Методи збереження генетичних резервів у тваринництві. Банки генів, сперми та ембріонів. Ефективне використання генофонду порід сільськогосподарських тварин</i>	<i>1</i>
	<i>Разом</i>	<i>18</i>

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

п/ п	Тема	Перелік завдань лабораторних занять для виконання студентами	Кількість годин
1	Моніторинг великої рогатої худоби на племінних фермах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація бонітування. 2. Визначення і облік породної худоби. 3. Система комплексної оцінки і розподілу корів за класами. 4. Виділення корів для одержання ремонтного молодняка. 5. Облік походження тварин. 6. Форми племінного обліку при використанні ЕОМ. 7. Планування племінної роботи в племінних стадах. 	1
2	Моніторинг свиноматок і кнурів на племінних фермах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка екстер'єру та розвиток кнурів і свиноматок. 2. Оцінка продуктивності свиноматок. 3. Оцінка продуктивності кнурів. 4. Складання селекційно – парувального плану. 5. Календар поросності свиноматок. 6. Форми племінного обліку при використанні ЕОМ. 	1
3	Моніторинг в племзаводах, на племінних фермах з розведення овець	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості племінної роботи в племзаводах, на племінних фермах з розведення овець. 2. Бонітування овець. 3. Форми племінного обліку на племфермах. 4. Складання планів племінного підбору у племінних отарах. 5. Класифікування тонкої, напівтонкої, напівгрубої і грубої вовни 	1
4	Моніторинг коней при	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка коней за робочими якостями. 2. Форми випробування коней на 	1

	оцінках на іподромах і кінних заводах	іподромах 3. Стандартні дистанції для випробування коней і показники рекордів.	
5	Менеджмент у племінному скотарстві	1. Особливості вирощування племінних телиць. 2. Вирощування племінних бичків. 3. Особливості вирощування племінного молодняка м'ясних порід. 4. Підготовка тварин до продажу.	1
6	Менеджмент у племінному свинарстві	1. Особливості вирощування племінного молодняка свиней. 2. Оцінка племінних тварин за відгодівельними якостями. 3. Шкала цін на племінних свиней (основна закупівельна ціна, надбавка до основної закупівельної ціни, закупівельна ціна з надбавкою)	1
7	Менеджмент у племінному вівчарстві	1. Особливості вирощування овець на плем'я. 2. Оцінка овець за вовняною продуктивністю.	1
8	Менеджмент у племінному конярстві	1. Особливості вирощування племінних коней. 2. Норми годівлі племінного молодняка коней. 3. Норми годівлі племінних жеребчиків рисистих та верхових порід.	1
9	Менеджмент у племінному птахівництві	1. Оцінка сільськогосподарської птиці за продуктивністю. 2. Селекційна робота у племптахозавах. 3. Організація роботи в репродукторах. 4. Економічна оцінка якості гібридної птиці з висхідними лініями	1

10	Маркетингова документація на закупівлю та продаж тварин, хутрових звірів та птиці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика складання плану закупівлі, завезення, вивезення та продажу племінних тварин та птиці 2. Методика заповнення актів на придбання племінної великої рогатої худоби, овець, свиней, коней. 3. Методика заповнення “типового” договору племтвариноб’єднань з покупцями на продаж племінної худоби, коней, кроликів та хутрових звірів. 4. Методика заповнення “актів – рахунків на продаж племінної великої рогатої худоби, овець та племінних свиней.” 	1
11	Ціни та націнки на племінних тварин	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні ціни та надбавки на племінну велику рогату худобу. 2. Ціни на племінних овець та кіз. 3. Ціни на племінних свиней. 4. Ціни на племінних коней. <p>Ціни на племінних кролів.</p>	1
12	Ціни та націнки на хутрових звірів і птицю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ціни на племінних кролів. 2. Ціни на яйця племінної птиці, племінний молодняк, дорослу племінну птицю. 3. Ціни на племінну птицю кліткового розведення. <p>Націнки щодо заготовок та реалізації племінних тварин.</p>	1
13	Основні ветеринарні заходи при заготівлі та продажу тварин	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення “правил ветеринарної обробки тварин при їх заготівлі та продажу з племінними та виробничими цілями”. 2. Ветеринарні заходи при навантаженні, транспортуванні та утримання тварин на базах 	1

		племтвариноб'єднань.	
14	Перевірка епізоотичного стану господарств – постачальників та правильність оформлення ветеринарної документації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знайомство з планом профілактичних заходів та з документами обслідувань та ветеринарної обробки тварин. 2. Порядок накладання та зняття карантину. 3. Ветеринарно – санітарний нагляд за перевезенням тварин 	1
15	Організація транспортування племінних тварин та птиці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка документації для транспортування племінних тварин залізничним транспортом. 2. Організація транспортування тварин автомобільним транспортом. 3. Транспортування тварин та птиці повітряним транспортом. 	1
16	Організація тимчасового утримання племінних тварин на базах племтвариноб'єднань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оперативний контроль та облік тварин, що надходять на бази племтвариноб'єднань. 2. Форми ведення первісної зоотехнічної документації на походження та вибуття племінних тварин. 	1
17	Експорт та імпорт племінних тварин та птиці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок постачання та транспортування тварин на експорт. 2. Правильність оформлення документації на імпорт племінних тварин. 	1
18	Організація фінансової роботи та кредитування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з нормативами власних обігових засобів та джерел їх покриття. 2. Форми кредитування племтвариноб'єднань. 3. Методика складання торг фінплану. 4. Розрахунок з постачальниками і покупцями. 	1
Разом			18

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
1	Удосконалення системи вирощування племінного молодняка ВРХ, свиней, овець	27	Підготовка реферату
2	Організаційні вимоги по реалізації племінного молодняка скота та птиці	27	Підготовка реферату
Р а з о м			54

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Справочник по заготовке и продаже племенных животных и птицы. – М.: Россельхозиздат, 1971. –223 с.
2. Преобразование генофонда пород. Под ред. М.В. Зубца. –К.: Урожай, 1990. – 351 с.
3. Зубець М.В., Буркат В.П. Племінні ресурси України. - К.: Аграрна наука, 1998. –330 с.
4. Довідник з племінної справи. Під ред. Ф.Ф. Ейспера. – К.: Урожай, 1978. – 176 с.
5. Изимов Ю.С. Практикум по скотоводству. – М.: Колос, 1979. – 175 с.
6. Борисенко Е.Я., Баранова К.В., Лисицин А.П. Практикум по разведению сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 1984. – 256 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

7. Ладан П.Е., Еремцев А.А. Практикум по свиноводству. – М.: Колос, 1971. –143 с.
8. Лукьянова В.Д., Косенко Н.Ф., Коваленко В.П. и др. Селекционно – генетическая работа в птицеводстве. – М.: Колос, 1983. – 183 с.
9. Актуальные вопросы прикладной генетики в животноводстве/ А.Анкер и др. – М.: Колос, 1982. – 280 с.

МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

10. Інструкція по бонітуванню свиней. – К.: Урожай , 1993. –12 с.
11. Інструкція по бонітуванню молочних і молочно – м'ясних корів. -К.: Урожай , 1993. –15 с.
12. Інструкція по бонітуванню великої рогатої худоби м'ясних порід. -К.: Урожай , 1993. –11 с.
13. Інструкція по бонітуванню овець. -К.: Урожай , 1995. –12 с.
14. Інструкція по бонітуванню коней. - К.: Урожай , 1993. –18 с.
15. Кодекс лікаря ветеринарної медицини.
16. Шудра В.Ф., Белочко А.М. Як підготувати успішний бізнес – план. – К.,1994. – 106 с.

ОБЛАДНАННЯ, ЗНАРЯДДЯ, НАОЧНІ ПОСІБНИКИ

17. Велика рогата худоба.
18. Свині.
19. Коні.
20. Птиця.
21. Вівці.
22. Кролі.
23. Документація первинного зоотехнічного обліку.
24. Документація племінного обліку.
25. Вимірювальні інструменти: мірна палиця, мірний циркуль, мірна стрічка.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Підсумковий контроль навчальної дисципліни «Економіка і маркетинг племінної продукції» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Наприкінці семестру студенти виконують курсову роботу / проект.

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу та наступною шкалою оцінювання (див. табл.1), прийнятому в академії .

1.Шкала оцінювання

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
<i>90 – 100</i>	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
<i>82 – 89</i>	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
<i>74 – 81</i>		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
<i>64 – 73</i>	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
<i>60 – 63</i>		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
<i>35– 59</i>	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
<i>0-34</i>		Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольнього заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні залікового модулю, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки: результат поточного контролю (усереднено за лпз) – максимум 20 балів, результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів.

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольнього заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно складати зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3).

3. Шкала оцінювання усної відповіді

<i>20-бальна шкала</i>	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
<i>20</i>	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
<i>19</i>	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
<i>18</i>	5 -	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
<i>17</i>	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
<i>16</i>	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
<i>15</i>	4 -	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
<i>14</i>	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
<i>13</i>	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
<i>12</i>	3 -	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

4.Шкала оцінювання модуля

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 5) та балів за захист цього матеріалу (табл. 4).

5. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

<i>Шкала, бали</i>	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

6.Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (табл 5.)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді (табл.4)
ПРИКЛАД:12	43	8	14

Приклад»: 12+43+8+14=77 балів. Добре «С»

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Підсумкова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів екзаменаційного контролю та поточного(модульного) контролів. Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як *середньозважена сума балів за змістові модулі* × 0,5 + *оцінка підсумкової екзаменаційної тестової роботи (тестів)* × 0,5.

7.Приклад підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль										Підсумкова атестація			
1 модуль					2 модуль					Середньозважена за модулі × 0,5	оцінка підсумкової екзаменаційної тестової роботи (тестів) × 0,5.	Оцінка	
тести	додаткові		сумма	Оцінка ECTS	тести	додаткові		сумма	Оцінка ECTS			національна	Оцінка ECTS
	Поточ конг	Самост робота				Поточ конг	Самост робота						
40	20	15	75	С	43	12	22	77	С	38	44	добре	В

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для курсової роботи - останній день залікового тижня; для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення .

Курсова робота/проект – Оцінюється курсова робота/проект членами комісії після її захисту студентом у балах і за національною шкалою оцінок, яка прийнята в академії (табл. 8). Загальна кількість балів (максимум 100 балів) включає оцінки: змісту роботи (до 50 балів), оформлення (до 10 балів) та захисту (до 40 балів). При оцінюванні курсової враховується низка складових, зокрема:

- ✓ формулювання об'єкту і предмету дослідження;
- ✓ відповідність структурних розділів і параграфів визначеній тематиці та вимогам до даного типу робіт;
- ✓ відповідність вимогам щодо оформлення робіт;
- ✓ наявність посилань;
- ✓ дотримання граматичних і стилістичних правил;
- ✓ вміння студента подавати результати свого дослідження, логічно структурувати доповідь.

Вимоги до курсової роботи, порядку та принципів захисту і оцінювання передбачаються відповідними методичними рекомендаціями, які розробляються кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни.

8.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для недиференційованого заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	-----------------------------------	--------------------------------------